

Uus võimalus osteoporoosi ravis

Hiljuti avaldatud juhuslikustatud platseebkontrollitud mitme keskuse osavõtul tehtud uuring FREEDOM (*fracture reduction evaluation in osteoporosis every 6 months*) kinnitas uue ravimi denosumabi tõhusust osteoporoosilise luumurru riski vähendamisel osteoporoosiga naistel.

Uuringusse oli kaasatud 7868 naist vanuses 60 kuni 90 aastat, kelle luu mineraalset tihedust iseloomustav T-skoor oli väiksem kui $-2,5$ (kuid mitte väiksem kui $-4,0$) mõõdetuna nimmelülides või puusaluus. Haiged jaotati juhusliku valiku alusel 2 rühma: esimesele rühmale manustati iga 6 kuu järel 60 mg denosumabi ning teisele iga 6 kuu järel platseebot. Ravi ja jälgimine kestis 36 kuud. Tulemusena hinnati uue lüli-, puusaluu- või muu piirkonna luu murru kujunemist.

Denosumabiga ravitute rühmas ilmnis võrreldes platseeboga 68% vähem uusi lülumurde, 40% vähem puusaluumurde ja 20% vähem muu piirkonna luumurde. Ravim oli hästi talutav ja ravitutel ei täheldatud vähi, kardiovaskulaarsete tüsistuste tekke, infektsiooni või hüpokaltseemia kujunemise suurenenud riski.

Denosumab on inimese monoklonaalne antikeha, mis blokeerides preosteoklas-

tides olevat valku RANK, soodustab osteoklastide teket. Seega pärsib denosumab osteoklastide väljakujunemist ja aktiivsust, mistõttu pidurdab luu resorptsiooni (luukadu) ja suurendab luu mineraalset tihedust.

Võrdluseks olgu öeldud, et seni laialdaselt kasutusel olev osteoporoosi ravimirühm – bisfosfonaadid – on keemilised ühendid, mis seovad kaltsiumihüdroksüapatiiti luus ja vähendavad luu resorptsiooni, blokeerides osteoklastide funktsiooni, kuid erinevalt denosumabist ei mõjuta osteoklastide formeerumist.

Ameerika Ühendriikides ja Euroopa Liidus on denosumab kasutusel menopausijärgse osteoporoosi ravis, samuti luukao ravis luumetastaasidega eesnäärmevähi korral.

Refereerinud Väino Sinisalu, Eesti Arsti teadustoimetaja
eestiarst@eestiarst.ee

ALLIKAS

Cummings SR, Martin SJ, Mc Clung MR, et al. Denosumab for prevention of fractures in postmenopausal women with osteoporosis. *N Engl J Med* 2009;361:756–65.

KOMMENTAAR

Katre Maasalu – TÜ Kliinikumi traumatoloogia ja ortopeedia kliinik

Denosumab on tõesti uus võimalus osteoporoosi ravis. Tegemist on ravimiga, mis

esindab täiesti uut ravimirühma osteoporoosiravimite hulgas. Kui viimase aastakümne põhilised uudised osteoporoosi vallas on olnud seotud uute selektiivsete östrogenireseptorite modulaatorite või bifosfonaadidega, siis denosumab on täiesti uus ravim, mis blokeerib osteoklastide funktsiooni, vähendades luu resorptsiooni ja suurendades luu mineraalset tihedust.

tidega, siis denosumabi puhul on tegemist inimese monoklonaalse antikehaga.

Ravim erineb toimetehhanismi poolest, nii et seda on võimalik kasutada ka neil, kellel varasem osteoporoosiravi pole andnud soovitud tulemusi või teised ravimid pole kõrvaltoimete tõttu näidustatud.

Oluliselt erineb ka manustamine. Kui praegu manustatakse enim kasutatavaid osteoporoosiravimeid kord päevas, nädalas või kuus, siis denosumabi süstitakse nahalalusi 1 kord 6 kuu järel. See võimaldab lisaks ravida ka patsiente, kes ise ei suuda ravimi manustamist meeles pidada.